



MELDING  
om  
FISKEBIOLOGISKE GRANSKINGAR  
i  
ROGALAND

1946

Namnet på vatnet Gjøpedet og Rolle Ljøn  
Kommune ..... Kjund

Feltarbeidet, vidare arbeid med materialet og skriving av meldinga, er utført av Rogaland Skogselskap v/ E. Berg etter retningsliner frå, og i nært samarbeid med, Konsulenten for ferskvannsfiske i Vest-Norge, herr Øyvind Vasshaug.

Dalane skjønnsrett,  
Sorenskriveren i Dalane,  
4370 Egersund,

Stavanger 29/8 1977.

Sak nr. 17 - 1976 B. Lund kommune - div. oppsittere Ualand,

Fiskerisakkyndig uttalelse.

Det vises til tlf.samtale med sorenskriver Midbøe i juli d.å., og hvor det blir meddelt at jeg er oppnevnt som fiskerisakkyndig i overnevnte skjønn.

Uttalelsen bygger på:

1. Skjønnsbegjæring av 1/11 1976 fra hr.adv. Tor N. Rekve vedlagt div. skriv og karter over det aktuelle området.
2. Befaring og prøvefiske i Gjuvatnet og Kotletjern den 23-24/8 d.å.

Nedslagsfelt.

Nedslagsfeltet for Gjuvatnet og Kotletjern er stort sett ensartet og består for en stor del av snaumark hvor røslýngen dominerer. Videre vil en finne en del skogsmark der bjørkeskogen rår grunnen og endelig en god del grunnfjell.

Vannkvalitet.

pH målinger foretatt i Gjuvatnet og Kotletjern gav samme resultat, nemlig pH = 4,8.

Siktedypet i Gjuvatnet var 11,0 m og fargen på vatnet grønnligblå som indikerer et oligotrof eller næringsfattig vatn.

Faunaen i vatna.

En tok bunnprøver på ca. 3,0 m i begge vatna og i Gjuvatnet ble det funnet 40 individer pr. m<sup>2</sup>.

Det tilsvarende tall for Kotletjern var 60 individer pr. m<sup>2</sup>.

Samlet resultat viser at det er lite med bunndyr i vatna og at

vannkalven dominerer, noe som er vanlig i såpass sure vatn.

Videre ble det tatt planktonprøver, med planktonhov, og resultatet var meget fattige prøver og de individer som ble funnet var små.

#### Fisk.

Etter hva lokalkjente folk kunne fortelle skulle vatna være fisketomme.

Det ble likevel foretatt ordinært prøvofiske med 7 garn i Gjuvatnet og 4 garn i Kotletjern uten at det ble fanget en eneste fisk. En kan således bekrefte riktigheten av at vatna sansynligvis er fisketomme.

#### Regulering.

Da både Gjuvatnet og Kotletjern har vært regulert ca. 2-3 m like til i senere år, har dette forårsaket en død strandsone og en betydelig redusert fauna.

Den reguleringen som nå vil bli foretatt i forb. med vannverksutbyggingen, en senkning på 0,6 m, vil influere lite på næringsfaunaen. Vannets produksjonsemne vil således bli uforandret.

#### Gyteforhold.

Bekken som faller inn på sørsiden i Kotletjern er en meget god gytebekk, men gyteforholdene ser ut til å være langt dårligere i Gjuvatnet.

Om vannkvaliteten var god nok, må en likevel anta at vatna ville hatt en tilfredstillende rekruttering.

Nevnte regulering på 0,6 m kan en ikke se vil føre til hindringer eller skade på gyteforholdene.

#### Surheten i vatna - pH.

Når fisken har gått ut i Gjuvatnet og Kotletjern, i likhet med en rekke andre vatn, skyldes dette den sure nedbøren vi i dag får. Nedslagsfeltet er ikke i stand til å nøytralisere svovelfstoffene og så går det galt.

En regner gjerne en pH på 4,9 som minimumsgrense for formering og begge disse vatna er følgelig for sure for rogn og yngel.

Noen naturlig rekruttering kan en således i dag ikke regne med. Nå er dette med sur nedbør ting en er oppmerksom på og det arbeides på internasjonalt plan med sikte på å få redusert svovellstoffene i røykutslippene fra de store industriområdene på kontinentet. Om det lykkes å komme frem til akseptable løsninger vil det sikkert på ny bli levelige vilkår for fisken i mange vatn. Det må og nevnes at forskningsprosjektet "Sur nedbørs virkning på skog og fisk" har forsøk gående i Marnardal med tanke på å få frem en aureart som tåler surere vatn enn det som er vanlig. Dette forsøket har pågått i 4 år, men det er enda for tidlig å si noe sikkert om utfallet.

#### Bruk av settefisk i fisketomme vatn.

Forsøk med å sette ut settefisk fra mindre sure vatn til fisketomme vatn har blitt utført mange steder og med godt resultat. Det viser seg at om vatna er for sure for rong og yngel så greier settefisken seg. Det er således grunn til å tro at utsetting av større settefisk i Gjuvatnet og Kotletjern vil gå bra. Som nevnt er næringsforrådet i disse vatna betydelig redusert, så noe stort fiskebestand vil ikke tåles, men et lite bestand kan gi fisk av meget god kvalitet.

#### Gjødsling og kalking.

Gjødsling og kalking er ikke noe universalmiddel til opphjelp av fiske og det er bare i få, rent spesielle vatn at dette kan ha noe for seg. Det hele vil ofte falle kostbart og det er ikke noen engangs-affære da gjødselvirkningen vil bli utvasket og ny gjødsel må tilføres.

Slik en ser det i dag, kan vanskelig slike tiltak tilrådes for opphjelp av fiske i Gjuvatnet og Kotletjern.

#### Sportsfiskeverdi.

Etter foreliggende bestemmelser vil grunneierne til Gjuvatnet og Kotletjern kunne utøve fiske som før.

Det tapet som grunneierne vil bli påført som følge av vannverksutbyggingen, er da de inntekter en event. bortleing, fiskekortsalg, båtutleie m.v. ville ha gitt.

Når det gjelder sportsfiskeverdien så er denne avhengig av hvor attraktivt området er, veiforbindelse, fiskekvalitet, tilrette-

legging av fiske og ikke minst andre fiskemuligheter i nærheten. Det må kunne sies om Gjuvatnet og Kotletjern at begge vatna egner seg godt for sportsfiske både med stang og med oter. Strandsonen er dyp nok, vegetasjonen sparsom og terrengforholdene slik at en kan gå langs store deler av vatna.

Hvor store inntekter et event. fiskekortsalg ville ha gitt er vanskelig å si da en ikke har andre vatn i nærheten å sammenligne med. Noen levevei ville det neppe ha blitt å selge fiskekort, men noen kroner til kultiveringstiltak m.v. må en likevel kunne regne med. En kan tenke seg å sette inntektene av fiskekortsalg til ca. kr. 6 - 700,00 pr. år i disse 2 vatna.

#### Avkasting.

Ser en bort fra det sure vatnet, og tenker seg tilbake til den tid da vatna var upåvirket av reguleringer, skulle en tro at avkastingen ville ha vært ca. 3.0 kg/ha for disse vatna.

#### Ualandsåna.

Minstevassføringen i Ualandsåna er satt til 15 l/sek. tilsvarende midlere minstevassføring. Da en i tillegg til dette kan få bygt terskler om nødvendig, kan en ikke se at gyte- og oppvekstforholdene vil bli nevneverdig skadelidende. Ualandsåna er som kjent hovedgytebekken for fisken (auren) i Ualandsvatnet.

Stavanger 29/8 1977

*Einar Berg.*  
Einar Berg.